

01.11.2021

**ANKARA
TİCARET BORSASI
Basın Bürosu**

GÜNLÜK BASIN ÖZETLERİ

**1 Kasım 2021
Pazartesi**

RESMÎ GAZETE’DE BUGÜN

1 Kasım 2021 Pazartesi

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ YÖNETMELİKLER

- Ayakta Teşhis ve Tedavi Yapılan Özel Sağlık Kuruluşları Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Genetik Hastalıklar Değerlendirme Merkezleri Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Özel Hastaneler Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Uluslararası Sağlık Turizmi ve Turistin Sağlığı Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- İstanbul Kent Üniversitesi Dış Hekimliği Fakültesi Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliği

Hayvancılık desteklerinde düve yaş sınırı artırıldı

Hayvancılık desteklerinden yararlanılması için belirlenen düve ve ineklerin buzağılama yaş sınırlarında 60'ar gün artışa gidildi.

Hayvancılık desteği verilecek düvelerin yaş sınırında revizyona gidildi. Konuya ilişkin 2020 Yılında Yapılacak Tarımsal Desteklemelere İlişkin Kararda Değişiklik Yapılmasına Dair Cumhurbaşkanlığı Kararı Resmi Gazete'de yayımlandı.

Kararla hayvancılık destekleri kapsamında buzağı-malak ve dişi manda desteğine ilişkin hüküm değiştirildi.

Buna göre, desteklerden yararlanılması için 4 ay ve üzeri yaştaki düvelerin ilkinde buzağılama yaş sınırı en fazla 810 günden 870 güne çıkartılırken ineklerde de iki buzağılama arasındaki süre en fazla 450 günden 510 güne yükseltildi.

Karara göre, söz konusu düve ve ineklerin buzağılarına hayvan başına 370 lira, etçi veya kombine ırk boğaların sperması ile suni tohumlamasından veya bu ırkların Tarım ve Orman Bakanlığınca izinli boğaları ile tabi tohumlamasından doğan buzağılarına hayvan başına 600 lira destek ödeniyor. Karar, 1 Ocak 2020'den itibaren geçerli olmak üzere yürürlüğe girdi.

Öte yandan Tarım ve Orman Bakanlığının Hayvancılık Desteklemeleri Uygulama Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliği de Resmi Gazete'te yayımlanarak yürürlüğe girdi.

100 bin hektarlık arazi toplulaştırılacak

Tarım ve Orman Bakanlığı, parçalı arazi yapısının önüne geçmek amacıyla yürüttüğü arazi toplulaştırma faaliyetleri kapsamında, 2022 yılı içinde 100 bin hektar alanda çalışma başlatmayı ve 750 bin hektar alanda tescil işlemlerini tamamlamayı hedefliyor.

Tarım ve Orman Bakanlığı, gelecek yıl 100 bin hektarlık araziye toplulaştırmayı planlıyor. 2022 Yılı Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programı'na göre, 2020 itibarıyla 23,1 milyon hektar tarım arazisinin 15,6 milyon hektarı ekilen, 3,2 milyon hektarı nadasa bırakılan, 779 bin hektarı sebze yetiştirilen ve 3,6 milyon hektarı meyve, zeytin ağaçları ve bağcılık için ayrılan alanlardan oluşuyor.

Tarım arazilerinin korunması ve etkin kullanılmasına yönelik arazi kullanım planlarının tamamlanması, Toprak Veri Tabanı'nın oluşturulması, erozyonla mücadelenin etkinleştirilmesi ve toprak yönetiminde koordinasyonun güçlendirilmesi öncelikli politika alanları arasında yer alıyor.

Tarım amaçlı arazi ediniminin kolaylaştırılması, tarımsal arazi piyasasının düzenlenmesi, mülkiyetten kaynaklanan ihtilafların giderilmesi, tarımsal üretimde kullanılmayan arazilerin üretime kazandırılması ve işletme ölçeklerinin artırılmasına yönelik kurumsal ve hukuki düzenleme çalışmaları da devam ediyor.

Parçalı arazi yapısı tarım sektörünün en önemli sorunlarından biri olarak göze çarpıyor. Küçük tarım parsellerinin uygun ölçeğe getirilmesi amacıyla hız verilen arazi toplulaştırma çalışmalarında tescil işlemleri gerçekleştirilerek toplulaştırması

tamamlanan alanın bu yılın sonunda 6 milyon hektara ulaştırılması öngörülüyor. 2022'de ise 100 bin hektar alanda toplulaştırma çalışmasının başlatılması ve 750 bin hektar alanda tescil işlemlerinin tamamlanması planlanıyor.

Sulama tesisi sayısı 2 bin 983'e yükseldi

Devlet Su İşleri (DSİ) tarafından sulamaya açılan toplam sulama alanı 2020 yılında tamamlanan 46 bin hektar saha ile 3,46 milyon hektara ulaştı. Bu çerçevede 73 sulama tesisi inşaatı tamamlanarak sulamaya açıldı ve toplam sulama tesisi sayısı 2 bin 983'e çıktı.

DSİ tarafından kamu sulama yatırımları çerçevesinde gelecek yıl öncelikle 82 bin 320 hektar alan sulamaya açılacak. 12 bin 665 hektar alanda ise mevcut açık kanal sulama şebekelerinin kapalı borulu sisteme dönüştürülmesi çalışmaları tamamlanacak.

Migros ve BİM'in ardından Şok da cezayı yargıya götürüyor

Rekabet Kurumu'nun fahiş fiyat soruşturması kapsamında ceza kesilen zincir marketlerden biri olan Şok da kararı yargıya taşıyacağını belirtti. Böylelikle Migros ve BİM'in ardından Şok da mahkeme yoluna gitme kararı almış oldu.

Rekabet Kurumu'nun idari para cezasına karşı zincir marketler yargıya gitmeye hazırlanıyor.

Migros ve BİM'in ardından Şok da kararı mahkemeye taşıyacak.

Şirket Kamuyu Aydınlatma Platformu'na yaptığı açıklamada kendilerine 384,4 milyon TL ceza kesildiğini, gerekçeli kararın tebliğini takiben idari para cezasının yasal indirimden yararlanarak ödenmesinin değerlendirileceğini ve kararın iptali için tüm yasal haklarını sonuna kadar kullanacaklarını duyurdu.

Rekabet Kurumu'nun salgın sürecinde, perakende gıda ve temizlik ürünleri ticareti ile iştigal eden zincir marketler ile bunların tedarikçileri konumunda olan üretici ve toptancı seviyesindeki teşebbüslerin fiyatlama davranışlarının incelenmesine yönelik olarak yürütülen soruşturma tamamlanmış, soruşturma sonrasında BİM, CarrefourSA, Migros, ŞOK, A 101 ve Savola Gıda'ya toplam 2 milyar 671 milyon lira idari para cezası verilmesine karar verilmişti.

Kararın açıklanmasının ardından Migros ve BİM ayrı ayrı yaptıkları açıklamalarda cezaya karşı yargı yoluna gideceklerini duyurmuştu.

Takipteki alacaklar 151 milyarı aştı

Ekim ayı boyunca TL'de değer kaybı hızlanırken kamu mevduat bankalarının net döviz açık pozisyonlarının artışı da ivmelendi. 22 Ekim haftasında kamu bankalarının net döviz açık pozisyonu yarım milyar dolara yaklaştı.

Kamu mevduat bankalarının döviz açık pozisyonu büyüyor. Geçen yıl ağustosta 12.2 milyar dolar ile rekor açık veren kamu mevduat bankaları Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (BDDK) haftalık verilerine göre 22 Ekim haftasında 456 milyon dolar döviz pozisyon açığı verdi. Son haftalarda TL'deki değer kaybının hızlanması sonrasında kamu mevduat bankalarında döviz açık pozisyonu da büyüdü.

BDDK haftalık verilerine göre 22 Ekim haftasında kamu mevduat bankalarının net döviz açık pozisyonu 456.3 milyon dolar oldu. 15 Ekim haftasında 372,2 milyon dolar, 8 Ekim haftasında ise 337.6 milyon dolar net açık pozisyonuna sahipti kamu mevduat bankaları. En son 9 Temmuz haftasında kamu mevduat bankaları nette döviz fazlası vermişlerdi. Bu yıl ilk kez ise 26 Şubat haftasında 15.4 milyon dolarlık döviz fazlasıyla kamu mevduat bankaları geçen yılki yüksek döviz açık pozisyonunu geride bırakmış görünüyordu. Ancak Merkez Bankası Başkanı değişimi sonrasında kamu mevduat bankaları 29 Mart haftasında 288.8 milyon dolarlık döviz açık pozisyonu verdiler. Ardından 9 Temmuz haftasına kadar pozitif tarafta durmayı başardılar.

Ekim ayı boyunca döviz açığı büyüdü

16 Temmuz haftasıyla birlikte yeniden nette döviz açığı veren kamu mevduat bankalarının net açığı ise ekim ayıyla birlikte artışını ivmelendirdi. Dolar/TL'nin de

sert hareketlerinin yaşandığı ekim ayı boyunca kamu mevduat bankaları net döviz açığı vermeye devam etti. BDDK, bankaların döviz pozisyon açığının art arda 2 haftadan uzun bir süreyle öz kaynakların yüzde 20'sini aşmasını istemiyor. Bankaların yılda altı defa bu limiti 2 hafta süreyle aşması sıkıntı yaratmıyor.

Geçen hafta Anadolu Ajansı'na konuşan BDDK Başkanı Mehmet Ali Akben, aktif kalitesine benzer şekilde son zamanlarda kurlarda meydana gelen artış konusunda da bankaların gayet sağlam durumda olduğunu belirtti. Periyodik olarak gerçekleştirdikleri stres testleri ile başta kurlarda meydana gelen artış olmak üzere makroekonomik göstergelerin bankacılık sektörüne etkilerinin yakından takip edildiğini ve olumsuz sonuç gözlemlenmediğini vurgulayan Akben, "Bilindiği üzere, sektörümüz yabancı Para Net Genel Pozisyonu Yönetmeliği çerçevesinde özkaynaklarının yüzde 20'sini aşacak ölçüde, kısa veya uzun pozisyon alamamaktadır. En güncel verilere göre sektör nette 5.6 milyar dolar fazla pozisyonudadır. Bu otomatik düzeltme mekanizması, sektörün mali sağlamlığı için kur riskini belirli bir düzeyde tutmaktadır" diye konuştu.

Yerli ve yabancı bankalar nette fazla veriyor

Akben'in konuşmasını takip eden günlerde yayımlanan haftalık veriler bankacılık sektörünün net döviz pozisyon fazlasının 5.2 milyar dolar seviyesinde olduğunu gösteriyor. Kamu mevduat bankaları net döviz açık pozisyonu verse de yerli özel ve yabancı bankalar net döviz pozisyon fazlası veriyor durumdalar. 22 Ekim itibariyle yabancı mevduat bankalarının 2 milyar 449 milyon dolar, yerli özel bankaların ise 3 milyar 74 milyon dolar net döviz fazlası bulunuyor.

Sektörde takipteki alacaklar 151.1 milyar lira

BDDK haftalık bültenine göre, bankacılık sektörün kredi hacmi 22 Ekim haftası itibarıyla 68.4 milyar lira arttı. Söz konusu dönemde toplam kredi hacmi 4 trilyon 89,9

milyar liradan 4 trilyon 158,3 milyar liraya çıktı. Bankacılık sektöründeki toplam mevduat (bankalararası dahil), 22 Ekim haftası itibarıyla 108.6 milyar lira artış kaydetti. Sektörün toplam mevduatı, 4 trilyon 355,1 milyar lira oldu. Sektörde ticari ve diğer krediler 3 trilyon 232,5 milyar liraya yükselirken 15 Ekim haftasında bu rakam 3 trilyon 168,1 milyar lira seviyesindeydi. Bireysel kredi kartları 15 Ekim'deki 184.6 milyar liradan 22 Ekim'de 185.2 milyar liraya yükseldi. Sektörde tüketici kredileri 3.2 milyar lira artarak 740.5 milyar liraya ulaştı. BDDK haftalık verilerine göre, bankacılık sektöründe takipteki alacaklar, 22 Ekim haftası itibarıyla 800 milyon lira artarak 151.1 milyar liraya çıktı.

Doğalgazda sanayi abonelerine yüzde 48 zam

Doğalgazda sanayi aboneleri için geçerli olacak tarife yaklaşık yüzde 48, elektrik üretim amaçlı tarife ise yaklaşık yüzde 46 zam yapıldı.

Boru Hatları ile Petrol Taşıma AŞ'nin (BOTAŞ) internet sitesinde kasım ayına ilişkin tarife tablosu yayımlandı.

Buna göre, BOTAŞ'ın konut tüketicileri için gaz dağıtım şirketlerine kasımda uygulayacağı satış fiyatı mevcut tarife olduğu gibi 1000 metreküp doğalgaz için 1488 lira olarak sabit kaldı.

Kasımda yıllık tüketimi 300 bin metreküpün üzerinde olan serbest tüketicilerin kullandığı 1000 metreküp doğalgazın fiyatı ekim ayına göre yaklaşık yüzde 48 artarak 3 bin 500 liraya çıktı.

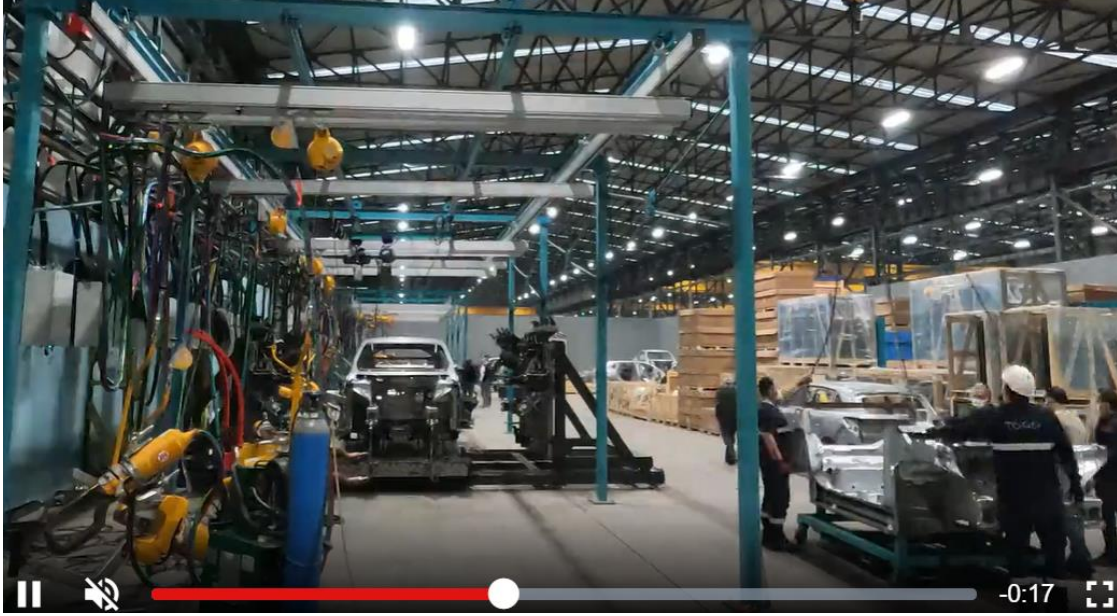
Söz konusu ayda organize sanayi bölgesi veya kullanıcı birliği abonelerinin tükettiği 1000 metreküp doğalgazın fiyatı ise yaklaşık yüzde 48 artarak 3 bin 482 liraya yükseldi.

Ayrıca elektrik üretim santrallerinin kullandığı 1000 metreküp doğalgazın fiyatı yaklaşık yüzde 46 artışla 4 bin lira oldu.

Doğalgazda fiyat tarifeleri aylık olarak hesaplanıyor.

TOGG'un üretim bandından ilk görüntüler

Türkiye'nin yerli otomobili TOGG, üretim bandında ilk kez görüntülendi.

TOGG'un resmi Twitter hesabından yapılan paylaşımda "Hedeflerimizi adım adım gerçekleştiriyoruz. Yeni Lige yolculuğumuz hız kesmeden devam ediyor" denildi. Türkiye'nin Otomobili Girişim Grubu'nun resmi Twitter hesabından yerli otomobil çalışmalarıyla ilgili yeni görüntü paylaşıldı. "YOLCULUĞUMUZ HIZ KESMEDEN DEVAM EDİYOR" Görüntülerin yer aldığı paylaşımda, "Hedeflerimizi adım adım gerçekleştiriyoruz. Yeni Lige yolculuğumuz hız kesmeden devam ediyor." ifadelerine yer verildi.

Cumhurbaşkanı Erdoğan: Biden'ın olumlu yaklaşımını gördüm

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan G-20 zirvesi ardından Roma'da yaptığı basın toplantısında ABD Başkanı Joe Biden ile görüşmesine ilişkin, "Biden'ın olumlu yaklaşımını gördüm" dedi.

Cumhurbaşkanı Erdoğan özetle şunları söyledi:

Küresel enflasyon baskısı

"Zirvede öncelikle küresel ekonomideki son gelişmeleri ve temel riskleri değerlendirdik.

Ekonomilerimiz ciddi meydan okumalarla karşı karşıya. Küresel ekonomiler toparlanmaya başlasa da meydan okumalara maruz kalıyor.

Küresel enflasyon baskısı tüm ekonomileri derinden sarsıyor. Türkiye küresel dalgalanmaları vatandaşlarına en az yansıtan ülke konumunda.

Küresel finans sisteminin kontrolünü elinde bulunduran kuruluşlar, hiçbir makul ekonomik gerekçesi olmayan siyasi amaçlı manipülasyonlara alet olmamalı.

Zirve görüşmelerinde uluslararası ticarette tedarik zincirinin sorunsuz işlemesinin önemini vurguladık.

Aşı milliyetçiliğinin sürdürülmesi kabul edilemez

Aşı milliyetçiliğinin halen sürdürülmesi kabul edilemez. Bu değerlendirmemizi G20 liderleriyle de paylaştık. Yerli aşımızı vatandaşlarımızla birlikte tüm insanlığın hizmetine sunacağız.

Türkiye olarak Paris İklim Anlaşmasını geçtiğimiz haftalarda onayladık. Ülke olarak bu konuda iyi seviyede bulunuyoruz. Yeşil Kalkınma devrimi ile inşallah bu alanda öncü bir rol izleyeceğiz.

Eylem planlarıyla bu alanda ülkemize ve uluslararası camiaya desteklerimizi sunacağız. İklim değişikliğinde ülkelerin eşit konumda bulunmadığına dikkat çektik.

Gıda güvenliğini ön plana çıkardık. Salgının küresel ölçekte gıda krizini derinleştirdiğini görüyoruz. Dünya nüfusunun yüzde 10'dan fazlası 810 milyon insan yetersiz beslenme tehdidiyle karşı karşıya bulunuyor.

İçinde bulunduğumuz çağda hiç kimsenin banane başkasından deme şansı yoktur.

Halı hazırda 3,6 milyonu Suriye'deki savaştan kaçanlar olmak üzere 5 milyona yakın insana ev sahipliği yapıyoruz. Afganisatan kaynaklı göç yükünü en fazla hisseden ülkelerden biriyiz.

G-20 bünyesinde çalışma grubu oluşturulması gerektiğini önermiştik. Bu grubun başkanlığına talibiz."

Soru cevap

Cumhurbaşkanı Erdoğan, gazetecilerin sorularını da yanıtladı. Erdoğan şunları kaydetti:

"Şüphesiz Suriye'de bulunan bu terör örgütleri PKK/YPG gibi kendilerine bu desteklerle ilgili üzüntümüzü, bu desteklerle ilgili NATO üyesi ülkeler olarak bizde meydana getirdiği üzüntüleri dile getirdik. Ve bu konuda dayanışmamıza zarar verdiğini söyledik. Bundan sonraki süreçte inanıyorum ki böyle devam etmeyecektir.

Afganistan konusu da gündeme geldi. Son durumu değerlendirdik. Ne gibi adımlar atacağız, bunu da zaman gösterecek.

Bundan sonraki süreçte yol haritamız ne olacak. Bunun değerlendirmesini yaptık. Bundan sonraki süreci gelişmeler belirleyecek.

Bunun yanında Taliban nasıl bir tavır ortaya koyacak zaman içinde göreceğiz. Bizlerle görüşmelerini yapıyorlar. Afganistan'daki yeni yapılanmada kucaklıycı yapı nasıl oluşacak.

Biden ile görüşmede neler konuşuldu

Sayın Biden ile bugün ikili görüşme olmadı. Dar kapsamlı görüşme yaptık. Bu görüşmede F-35'ten kaynaklanan 1 milyar 400 milyon dolar ödememiz vardı. Bu süreci nasıl iyi bir konuma taşıyoruz. Bunun üzerinde durduk.

Burada F-16'lar gündeme geldi. F-16'ların modernizasyonu ve yeni alım konusunda Biden'ın olumlu yaklaşımını gördüm. Biden'a "Kongre'de ağırlığınız var. Sizden gerekli ihtimamı bekliyoruz" dedik."

Cumhurbaşkanı Erdoğan, Glasgow planını iptal etti

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, Roma'daki G20 Liderler Zirvesi'nin ardından Türkiye'ye geri döndü.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, Roma'daki G20 Liderler Zirvesi'nin ardından Glasgow'daki iklim zirvesine hareket etmesi beklenirken, Türkiye'ye geri döndü.

Erdoğan ve beraberindekileri taşıyan özel uçak "TUR", saat 00.20'de Atatürk Havalimanı'na indi.

Reuters'ın görüştüğü bir yetkili protokol sorunları nedeniyle Erdoğan'ın bu planlanmayan dönüşü yaptığını söyledi.

G20 Liderlerinden küresel sıcaklık artışı engelleme sözü

G20 Liderler Zirvesi sonuç bildirisinde, küresel sıcaklık artışının sanayileşme öncesine oranla 1,5 derece ile sınırlamaya yönelik çabaları sürdürme ihtiyacı vurgulandı.

Dünyanın en büyük 20 ekonomisini bir araya getiren G20'nin İtalya'nın ev sahipliğinde Roma'da gerçekleştirilen Liderler Zirvesi'nin sonuç bildirgesinde, küresel sıcaklık artışının sanayileşme öncesine oranla 1,5 derece ile sınırlama hedefine yönelik "etkili ve anlamlı" eylemlerin sürdürülmesi ihtiyacı vurgulandı.

İtalya'nın dönem başkanlığında Roma'da gerçekleştirilen G20 Liderler Zirvesi sona erdi.

İki gün süren zirvenin ardından tüm G20 üyeleri tarafından imzalanan 61 maddelik bir sonuç bildirisi yayımlandı.

Bildiride, Kovid-19 aşılı ve devlet destekleri ile küresel "ekonomik toparlanmanın" kesintisiz devam ettiği belirtilerek, salgında yeni varyantların ve aşılama eşitsizliğinin ekonomik toparlanma için "aşağı yönlü riskler" olduğu vurgulandı.

Kovid-19 salgınının sebep olduğu sorunlara atıf yapılarak "küresel sağlık ve ekonomik krizin, üstesinden gelmeye kararlıyız" ifadesine yer verilen bildiride, gelişmekte olan ülkelere yönelik aşılarda ve temel tıbbi ürünlerin arzını artırmaya, bu ülkelerde finansman kısıtlamalarını ortadan kaldıracak adımlar atma sözü verildi.

Bildiride, küresel sıcaklık artışının sanayileşme öncesi oranla 1,5 derece ile sınırlama hedefine yönelik "etkili ve anlamlı" eylemlerin sürdürülmesi ihtiyacı vurgulandı.

Gelecek yıla kadar yeni kömürlü elektrik üretim tesislerine uluslararası kamu finansmanı sağlanmasına son verilmesi taahhüdüne yer verilen bildiride, yurt içinde elektrik üretiminde kömürden aşamalı olarak çıkış için herhangi bir hedeften bahsedilmemesi dikkati çekti.

Bildiride, "Paris İklim Anlaşması'nın küresel sıcaklık artışını, sanayi devrimi öncesine oranla 2 derecenin çok altında tutma hedefine bağlılığımız devam ediyor ve bunu 2030 gündemine ulaşmanın bir yolu olarak 1,5 derece ile sınırlamaya yönelik çabalarımızı sürdürüyoruz." ifadesine yer verildi.

IMF'nin acil durumlarda verdiği maddi destek olan "uluslararası rezerv para birimi" Özel Çekim Hakkı (SDR) fonlarından salgınla mücadelede Afrika ülkelerine 100 milyar dolar sağlanması için çalışılacağına işaret edilen bildiride, Dünya Bankası'nın en yoksul ülkeler için Borç Ödeme Erteleme Girişimi'nin de (DSSI) memnuniyetle karşılandığı belirtildi.

G20 sonuç bildirisinde, gelişmiş ülkelerin geliştirmekte olan ülkelerin iklim değişikliğiyle mücadelesine yardımcı olmak için yıllık 100 milyar dolar sağlama taahhüt ettiğine yer verilerek, geliştirmekte olan ülkelerin iklim değişikliğine uyum sağlamalarına yardımcı olmak için "finansmanı artırma" sözü verildi.

Dünyanın en büyük 20 ekonomisinin (G20) liderleri, Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü'nün (OECD) çok uluslu şirketler için küresel asgari vergi anlaşmasını uygulamasının onaylandığının hatırlatıldığı bildiride, OECD'ye, asgari kurumlar vergisinin 2023'te "kesin" yürürlüğe girmesi için çalışması çağrısı yapıldı.

G20 liderleri, sonuç bildirisinde, "kapsayıcı" ve "sürdürülebilir" ekonomik kalkınma için kadınların ve kız çocuklarının her düzeyde güçlendirilmesi, enerji güvenliğini koruma, herkes için gıda güvenliğini sağlama sözlerini verdi.

Nedim Türkmen

Çiftçiden haksız alınan 5 milyar lira iade edilecek

Dünyada kendi kendine yetebilen ender ülkelerden birisi olarak övündüğümüz, tarım ülkesiyiz dediğimiz günler mazide kaldı.Öyle gerilerde kaldı ki, saman ithal eder hale geldik.Ülkemizde tarım alanları 2002 yılında 26 milyon 579 bin hektar iken, 2021 yılında tarım alanları 22 milyon 394 bin hektara indi. 2002 yılında tarımda istihdam edilenlerin sayısı 7.458.000 kişi iken 2021 yılının Ağustos ayında bu rakam 4.947.000 kişiye indi. Çiftçi Kayıt Sisteminde, 83 milyonluk ülkede 2 milyon kayıtlı çiftçi olduğunu ancak bu rakama rağmen, ülkemizde geçimini çiftçilikle sağlayan kişi sayısının sadece 550.000 kişi olduğunun da altını çizelim. Ayrıca Cari Fiyatlarla Gayri Safi Yurtiçi Hasıla ve tarımın payına baktığımızda oran sadece %6,7'dir.

İktidar tarımdaki bu kötü gidişi durdurmak ve çiftçiliği de teşvik etmek amacıyla doğrudan gelir desteği ödemelerini uygulamaya koydu.

Doğrudan gelir desteği, ürün ve girdi fiyatlarını doğrudan etkilemeden, üreticilere yapılan gelir transferleri olarak tanımlanmıştır.

MALİYE YORUM YOLU İLE YÜZDE DÖRT STOPAJ İSTEDİ

Gelir vergisi uygulamamızda, gerçek usulde vergiye tabi olmayan çiftçilerin vergilendirme usulü tevkifat yoluyla vergilendirme olduğu için, çiftçilere yapılan ödemeler de ödemenin niteliğine göre farklı oranlarda tevkifat yapılarak vergilendirilmektedir.Kesilen bu vergi çiftçi için nihai vergi olmaktadır.

Maliye Bakanlığı vergi incelemeleri yaparak, çiftçilerin aldıkları mazot ve gübre desteklerinin doğrudan gelir desteği ödemesi olmadığı yorumunda bulunarak %0 yerine %4 stopaj yapılması gerektiğinden hareketle cezalı tarhiyatlar yaptı.

Konu yargıya taşındı. Danıştay 3. Dairesi “**Yasal ve idari düzenlemelerin birlikte değerlendirilmesinden davacıya tarım arazisi büyüklüğü dikkate alınarak, alan bazlı olarak yapılan mazot ve gübre desteği ödemesinin doğrudan gelir desteği**

mahiyetinde olduğu sonucuna varılmıştır. Bu durumda, 193 sayılı Kanun'un 94. maddesinin 1. fıkrasının 11. bendinin (d) alt bendinde yer alan ve tevkifat oranı 2009/14592 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla %0 olarak **düzenlenen çiftçilere yapılan doğrudan gelir desteği ödemeleri üzerinden tahakkuk eden ve ödenen gelir (stopaj) vergisinde hukuka uyarlık bulunmadığından** vergi mahkemesi kararının bozulmasına şeklinde karar verdi. (Danıştay 3.Daire E.2021/ 37,38,K.2021/ 2091,2092).

SORUN ÇÖZÜLDÜ İADE YOLU AÇILDI

7338 sayılı Kanun ile GVK'ye eklenen mükerrer 20/C madde ile kamu kurum ve kuruluşları tarafından çiftçilere yapılan destek ödemeleri gelir vergisinden istisna edilerek, bu ödemelerden herhangi bir vergi kesintisi yapılmaması sağlandı.

Bu düzenleme Kanun'un yayım tarihi olan 26.10.2021 tarihinde yürürlüğe girdi.

Böylece çiftçilere yapılan doğrudan gelir desteği ve alternatif ürün ödemeleri gibi tarımsal destekleme ödemelerinden tevkifat yapılmasının yolu kapatılmış oldu.

7338 sayılı Kanun'un 11.maddesi ile Gelir Vergi Kanununa eklenen Geçici 92. madde ile; **“maddenin yürürlüğe girdiği tarihten evvel kamu kurum ve kuruluşları tarafından yapılan tarımsal destek ödemeleri üzerinden tevkif edilerek tahsil edilen gelir vergisi,**

– **Çiftçilerin düzeltme zamanaşımı süresi içerisinde tarha yetkili vergi dairelerine başvurmaları ve dava açmamaları,**

– **Açılmış davalardan vazgeçmeleri şartı ile, çiftçilere faiziyle birlikte iade edilecektir.**

Bu madde hükümlerinden yararlanmak üzere vazgeçilen davalarla ilgili olarak daha önce verilmiş ve kanun yolu tüketilmemiş kararlar uyarınca, taraflara tebliğ edilip edilmediğine bakılmaksızın işlem yapılmaz, idarece de açılmış davalar sürdürülmez, faiz, yargılama giderleri ve vekâlet ücretine hükmedilmez, hükmedilmişse ödenmez.

Hakkında kesinleşmiş yargı kararı bulunanların iade talepleriyle ilgili olarak bu madde hükmü uygulanmaz” düzenlemeleri yapılmıştır.

Acele etmek gerek

1 Ocak 2016'dan kanunun yayımlandığı 26 Ekim 2021 tarihine kadar devletten doğrudan gelir desteği kapsamında gübre, mazot ve alternatif ürün desteği ödemesi alan ve bu desteklerden %4 stopaj kesilmiş olan çiftçilerin, bir an önce tarha yetkili vergi dairelerine başvurarak kendilerinden haksız yere kesilen vergileri faiziyle beraber geri almalarını öneriyorum. Siz başvuru yapmazsanız iade alamadığınız gibi, 31.12.2021'e kadar başvuramaz iseniz 2016 yılı içinde yapılan kesintileri 5 yıllık zamanaşımı süresi geçmiş olacağı için geri alamazsınız.

Yapılan hesaplamalara göre; 2 milyon çiftçinin bu beş yıllık dönemde haksız yere ödediği stopaj ve bu tutarların faiziyle iadesinin devlete maliyeti 5 milyar TL olacak.

Çiftçiler için bundan önceki beş yılı iade almakla iş tabii ki bitmeyecek, bundan sonra da Tarım Kanunu'na göre yılda 22 milyar TL tarımsal destek ödemesi yapılması gerektiğini de dikkate aldığımızda; yıllık yaklaşık 880 milyon lira da çiftçilerin cebinde kalmaya devam edecek.

Faiz aşağı, döviz yukarı, iç borç stoku da yukarı!

Alaattin AKTAŞ

01 Kasım 2021 Pazartesi

✓ İç borç stokunun yaklaşık dörtte biri döviz cinsinden. 32 milyar dolardan söz ediyoruz. Faiz inip kur yükselmeye başlayınca ekimdeki 75 kuruşluk artış döviz cinsi iç borcu bir anda 24 milyar lira büyüttü.

✓ Hepsi bu olsa iyi... Merkezi yönetimin 112 milyar dolar da dış borcu var. 75 kuruşun bu borçtaki karşılığı da 84 milyar TL. Sonuçta iç ve dış borca binen kur yükü 108 milyar TL'yi buldu. Merkez Bankası'nın Hazine'ye armağanı!

Bankası'nın, eğer hala varsa bile, enflasyonla mücadele anlayışını kökten değiştirdiği artık çok açık. Politika faizi için "Manşet enflasyon uymadı çekirdek verelim, o da mı uymadı enflasyon yerine cari açığı kapatmayı hedefli eyelim" anlayışıyla hareket etmeye başlayan Merkez Bankası, artık öncelikle kurun yukarı gitmesine odaklanmış durumda. Tabii ki "Aman ne güzel kur artıyor" demiyorlar, diyemiyorlar ama kur arttıkça da belli ki içten içe seviniyorlar.

Döviz artacak; falan filan... Devamını ezberledik zaten! Sonuçta enflasyon düşecek. Aslında "ölme eşeğim ölme" dercesine umutsuz bir bekleyiş...

Türkiye gibi bir üretim ve ihracat yapısına sahip bir ülkede kurun artmasıyla enflasyonun gerileyeceğini düşünen, buna inanan ve bu doğrultuda adım atanlar en başta geçmişte kendilerine iktisat okutan hocalarının kahrolmasına yol açar.

"Ben seni böyle mi eğittim" diye... "Ben sana böyle kararlar alman için mi zaman harcadım" diye...

"Benim okuttuğum iktisat kitaplarında bunlar yazmıyordu, sen bunu nereden icat ettin" diye...

TCMB Hazine'ye de kurşun sıkıldı!

Artık bundan sonra hiç kimse “Döviz niye artıyor” diye yakınmasın, bu artışa bir çare bulunmasını beklemesin!

Çünkü döviz kendiliğinden artmıyor, artık bu nihai amaca hizmet edecek bir araç, bir basamak.

Nihai amaç olan enflasyonun geriletilebilmesi sağlanabilir mi bilinmez, ama nihai amaca ulaşılıncaya kadar arada ezilenler de olacak.

Aslında “Ezilmeyen olacak mı” diye sormak belki daha doğru ya...

Bu kur artışından zarar göreceklein başında da Hazine geliyor iyi mi! Dış borcun TL karşılığının büyümesi bilindik bir etki. Pek dikkate alınmayan bir başka etki daha söz konusu:

“İç borcun TL karşılığının büyümesi!”

Saçma gelmiş olabilir. Öyle ya “İç borç hangi para cinsinden ki TL karşılığı büyüyor olsun” diye düşünebilirsiniz. Anlatalım...

Merkezi yönetimin iç borcuna da kur yükü binecek (Milyon TL)

	İç borç stoku				Dış borç stoku	Döviz cinsi borç(*)	Toplam borç	Döviz cinsi borç/top. borç(%)
		TL cinsi	Döviz cinsi	Dövizin payı(%)				
2003	194.387	151.790	42.597	21,9	88.847	131.444	283.234	46,4
2004	224.483	185.020	39.463	17,6	92.489	131.952	316.972	41,6
2005	244.782	206.852	37.930	15,5	87.157	125.087	331.939	37,7
2006	251.470	216.800	34.670	13,8	94.032	128.702	345.502	37,3
2007	255.310	229.168	26.142	10,2	78.552	104.694	333.862	31,4
2008	274.827	251.836	22.991	8,4	106.002	128.993	380.830	33,9
2009	330.005	312.837	17.168	5,2	112.044	129.212	442.049	29,2
2010	352.841	347.347	5.495	1,6	121.305	126.799	474.146	26,7
2011	368.778	365.034	3.745	1,0	150.291	154.036	519.070	29,7
2012	386.542	386.542	0	0,0	146.359	146.359	532.901	27,5
2013	403.007	403.007	0	0,0	183.186	183.186	586.193	31,3
2014	414.649	414.649	0	0,0	197.869	197.869	612.517	32,3
2015	440.124	440.124	0	0,0	238.122	238.122	678.246	35,1
2016	468.644	468.644	0	0,0	291.307	291.307	759.952	38,3
2017	535.448	535.059	388	0,1	341.047	341.435	876.494	39,0
2018	586.142	580.277	5.865	1,0	480.973	486.838	1.067.115	45,6
2019	755.052	668.538	86.513	11,5	574.002	660.515	1.329.054	49,7
2020	1.060.354	794.436	265.918	25,1	752.495	1.018.413	1.812.849	56,2
2021 Eylül	1.186.718	906.468	280.250	23,6	994.340	1.274.591	2.181.059	58,4

(*) Döviz cinsi iç borçla dış borç toplamı.

4 liralık borcun 1 lirası döviz cinsinden

Türkiye son iki yıldır “şahane” bir iç borçlanma stratejisi izliyor. “Aleme verir talkını” diye başlayan bir atasözümüz var ya, izlenen işte tam da öyle bir politika.

Yıllar yılı vatandaşa “Aman döviz geliriniz yoksa döviz cinsinden borçlanmayın” öğüdü verildi. Çok da yerinde bir öğüttü bu.

Bir dönem şirketler daha avantajlı olduğu için adeta gözü kapalı döviz cinsi borçlanmaya gidince bunun önüne geçildi. Bu da çok yerinde bir adımdı.

İyi güzel de, vatandaşı ve şirketleri “Aman döviz cinsi borçlanmayın” diye uyaran devlet, niye iç borçlanmada dövize ağırlık vermeye başladı?

“Bakın faiz artırmadan da ekonomiyi götürüyorum” diyebilmek için mi?

“Faizi artırmıyorum ama gereken borcu yine de bulabiliyorum” diye övünmek için mi?

İyi de alınan borç başka para cinsinden. Ödeme günü geldiğinde döviz bulamazsak sıkıntıya düşmeyecek miyiz? Hem hani dövizle oynayanın eli yanardı!

Sıfırdan yüzde 25’e!

AKP iktidarının ilk yıllarında da iç borç stoku içinde döviz cinsi borç vardı. Bu, önceki dönemlerden sarkan stoktu. Döviz cinsinden iç borçlanmaya gidilmedi ve dövizin payı 2012’de sıfırlandı.

Ama son üç yıldır iç borçlanmada yine dövize yönelme başladı.

İç borç stoku içinde döviz cinsinden olanların payı 2019 sonunda yüzde 11.5’i, 2020 sonunda yüzde 25.1’i buldu. Döviz cinsi borcun payı bu yılın eylül ayı sonunda ise yüzde 23.6 düzeyinde.

Yani şu durumda 4 liralık iç borcun 3 lirası TL, 1 lirası döviz cinsinden.

Döviz cinsinden olan dış borç ayrı...

İç borçtan söz ediyoruz. Yurtiçinde gerçekleştirilen borçlanmanın neden dörtte biri döviz cinsinden olur?

Neden olduğu belli, yukarıda vurguladık. Faizi artırmama inadı uğruna!

Hazine’ye bir ayda 108 milyar liralık ek yük

Hani biz faiz lobisine(!) fırsat vermiyor, boyun eğmiyoruz ya, ne şahane iş yapıyoruz değil mi!

Birkaç bin dolar borcu olanlar bile kur artışında ne yapacaklarını bilemiyorken sen tut milyarlarca dolar borcun varken kuru artır.

Müthiş bir strateji; borç da senin, kuru artıran da sensin!

Buna “bindiği dalı kesmek” mi denir, başka bir ad mı verilir, bilmiyoruz.

Eylül sonundaki verilere göre merkezi yönetimin 112.2 milyar dolar dış borcu var. (Türkiye’nin brüt dış borcu haziran sonunda 446 milyar dolar.)

Yine eylül sonu verilerine göre 31.7 milyar dolar da döviz cinsi iç borç var. Yani merkezi yönetimin döviz cinsi iç ve dış borç toplamı yaklaşık 144 milyar dolar.

Dolar eylül sonunda 8.85 düzeyindeydi, şimdi ise 9.60 dolayında. Artış 75 kuruş. Çarpalım 75 kuruşu 144 milyar dolarla, sonuç 108 milyar TL.

Yani Merkez Bankası faizi indirip kuru artırmakla, bırakın vatandaşın ve şirketlerin cebinden aldığı, Hazine’nin cebinden de 108 milyar lira almış oldu. Bu para sonuçta kimin cebinden çıkacak dersiniz!

Şimdi gelin hep birlikte düşünelim; acaba faizi artırsak daha mı az zararlı çıkardık?

Abdulkadir Selvi

Ermeni toplumu kaymakam haberini nasıl karşıladı?

1 Kasım 2021

Ermeni toplumundan avukat Berk Acar'ın kaymakamlık sınavlarını kazandığı haberini Agos'un Twitter hesabında görünce inanmadım.

İçişleri Bakanı **Süleyman Soylu**'yu aradım. **Soylu, Berk Acar**'ın, sınavlarda çok başarılı olduğunu, kaymakam olmaya hak kazandığını söyledi. Ama konuşmasından **Soylu**'nun **Berk Acar**'ın kaymakam olmaya hak kazanmasından dolayı memnun olduğu sonucunu çıkardım. İlgi gösterdiği belliydi.

Ermeni cemaatinin önde gelen isimlerinden Prof.Dr. **Toros Alcan** ile konuşurken, habere şaşırın tek kişinin ben olmadığımı fark ettim. Yurtdışındaki Ermeni cemaatinden de arayıp bunun bir 'Zaytung haberi' olup olmadığını soranlar olmuş. Önce doğruluğuna pek inanmamışlar. Çünkü Cumhuriyet tarihi boyunca ilk kez bir Türkiye Ermeni toplumundan birinin mülki amir olması söz konusu olmuş. Haber doğrulanınca bu kez Ermeni toplumunda büyük bir sevinç dalgası yaşanmış.

SEVİNÇLE KARŞILANMIŞ

Bir dönem Vakıflar Genel Müdürlüğü bünyesinde Azınlık Vakıfları Temsilcisi olarak görev yapan **Toros Alcan**, "**Berk Acar'ın kaymakamlık sınavını kazanması Ermeni cemaatinde büyük bir sevinçle karşılandı. Özellikle yurtdışındaki Ermeniler telefon yağmuruna tuttular. Bu bir devrim olarak değerlendirildi. Ermeni toplumu olarak özgür ve eşit vatandaşlar olduğumuzu hissetmemizi sağladı. 7'den 77'ye cemaat çok mutlu**" diye duygularını açıkladı. **Toros Alcan**, önemli bir noktaya parmak bastı: "**Nefret söylemini azaltmamız lazım. Bunu değişimin ve dönüşümün başlangıcı olarak görüyoruz**" dedi. Ardından ekledi: "**Özellikle gençlerimiz bu gelişmeden dolayı çok mutlu oldular. Berk Acar'da kendi geleceklerini görmek istiyorlar.**"

UMUT IŞIĞI OLDU

Vakıflar Genel Müdürlüğü'nde Azınlık Vakıfları Temsilcisi olan **Can Ustabası** ile konuştum. Avukat **Berk Acar**'ın kaymakam olarak atanacak olmasını **“Çok güzel bir haber”** diye değerlendirdi. **“Biz yurtdışına gidenlere Türkiye'ye dönmeleri için çağrı yapıyoruz. Bu gelişme yurtdışındakilerin Türkiye'ye dönüşünü teşvik etmesi açısından çok olumlu bir referans oldu. Şimdi gençlerimiz 'Türkiye'ye döndüğümüzde biz de polis, öğretmen, kaymakam olabilir miyiz? Kamuda görev alabilir miyiz?’ diye sormaya başladı. Bir umut ışığı oldu”** diye konuştu.

AZINLIK TAŞINMAZLARININ DURUMU

Can Ustabası, Türkiye'nin Azınlık Vakıfları'nın mallarının geri iadesi konusunda çok iyi durumda olduğunun altını çizdi. Şimdiye kadar 1084 taşınmazın cemaat vakıflarına iadesi sağlanmış. 21 taşınmazın ise bedelinin ödenmesine karar verilmiş.

Bu arada Edirne'deki sinegogdan Gökçeada'daki kiliseye kadar azınlıklara ait çoğunluğu ibadethane olan 23 taşınmazın onarımı ise devam ediyor. Gayrimüslim vatandaşlarımızın eşit, ibadetlerinde özgür ve Türkiye Cumhuriyeti'nin eşit yurttaşları olduklarını hissetmelerinin ne anlama geldiğini yıllar önce Mor Gabriel Manastırı'nı ziyaret ettiğimde fark etmiştim.

ERDOĞAN'IN YAKLAŞIMI OLUMLU

Azınlık temsilcileriyle ne zaman konuşsam AK Parti iktidarı döneminde Vakıflar Yasası'nda yapılan düzenlemeler nedeniyle çok yol kat edildiğini söylüyorlar. **Can Ustabası** da, **“Azınlıklara haklar konusunda çok iyi durumdayız”** derken çok samimiydi. Özellikle Cumhurbaşkanı **Erdoğan**'ın azınlıklara yönelik eşit vatandaşlık temelli yaklaşımından çok memnunar.

AZINLIK SEÇİMLERİ

Azınlıkların adım atılmasını bekledikleri önemli bir sorunları var. O da 2009 yılından bu yana yapılamayan seçimlerin yapılmasını talep ediyorlar.

CEMEVLERİNE KABİNEDE GÜÇLÜ DESTEK

GEÇEN hafta Cumhurbaşkanı **Erdoğan**'ın Bakanlar Kurulu toplantısından sonra cemevleriyle ilgili raporu görüştüklerine dair açıklamasına yer vermiştim. Gazeteciliğin önemli bir kuralı da fikri takiptir. **“Peki görüşüldü de ne oldu, bir karara varıldı mı?”** sorusunun peşine düştüm.

Cemevleriyle ilgili raporun müzakeresi sırasında bakanlar önemli katkı yapmışlar. Cemevleriyle ilgili yapılacak düzenlemeye güçlü bir destek gelmiş. Bazı marjinal grupların faaliyetlerinin ise Alevi toplumuna mal edilemeyeceğinin altı çizilmiş. Cumhurbaşkanı **Erdoğan** yapılan değerlendirmeler ışığında rapor olgunlaştırıldıktan sonra kabine toplantısında yeniden ele alınmasını istemiş.

NELER PLANLANIYOR?

Kabine toplantısındaki pozitif havaya bakınca cemevleriyle ilgili düzenlemelerin hayata geçmesi için bir engel görünmüyor.

Cemevlerine Kültür Merkezi statüsünün tanınması...

Dedelere maaş bağlanması...

Cemevlerinin elektrik ve su giderlerinin karşılanması...

Burada önemli olan Cemevlerinin elektrik su parasının karşılanması değil. Bu tür adımlar iç barışımızın tahkim edilmesi ve kardeşlik hukukumuz açısından önemli. Bu ülke hepimizin ve bu vatan da huzur içinde yaşayabiliriz.

REFORM RUHU DÖNÜYOR

Hem cemevleriyle ilgili düzenlemeyi hem Ermeni toplumundan **Berk Acar**'ın kaymakam olarak atanacak olmasını paylaşıırken, AK parti iktidarının yeniden reformcu kimliğine dönüşünün işaretlerini gördüğüm için heyecan duydum. Çünkü AK Parti reformlarla Türkiye'nin üzerine karabasan gibi çöken vesayet sistemini gerilettili. Korkularımızdan başka korkacak bir şeyimiz olmadığını gösterdi. Yasakları kaldırdıkça yıkılmadık tam aksine daha güçlü bir toplum olduk. Hem ayrıca reformcu siyaset, AK Parti'yi AK Parti yapan değerlerden biri. Geçmişte çalıştaylar ve açılımlar yapmak suretiyle reform süreci yönetiliyordu. Bu kez yöntem farklı. Uygulamaya dönük somut adımlar atılmaya başlandı. Bu süreci gönülden destekliyor ve reform mahiyetindeki uygulamaların güçlü bir şekilde uygulamaya konulmasını istiyorum.

KILIÇDAROĞLU, İYİ PARTİ'Yİ ÜZDÜ

ŞİMDİYE kadar yurtdışına asker göndermeyle ilgili tezkerelere destek veren CHP, geçen hafta Millet İttifakı'nda ortağı olan İYİ Parti'yi de ters köşeye yatıracak bir adım attı. HDP ile birlikte hareket edip Suriye ve Irak tezkerelerine hayır dedi.

Millet İttifakı'ndaki çatlağın derinleşmesini önlemek için İYİ Parti ve CHP ayrı partiler tezi ileri sürülürken, **Kemal Kılıçdaroğlu** bir adım daha attı. **"Tezkereye evet dersem Cumhuriyet'e ihanet etmiş olurum"** dedi.

İYİ PARTİ'DEN TEPKİ

Kılıçdaroğlu'nun sözleri İYİ Parti'yi rahatsız etti. **Müsavat Dervişoğlu**, **"Partimizi Cumhuriyetle ihanet noktasında bir değerlendirmeye tabi tutabilmek için önce akıldan varesten olmak lazım"** diye tepki gösterdi.

Aytun Çıray ise tezkerenin reddedilmesi durumunda Irak ve Suriye'deki üslerimizin PKK-YPG ve DEAŞ'ın eline geçeceğini gösteren bir harita yayınladı.

İYİ Partililer tepkilerinde ve oylamadaki tavırlarında yerden göğe kadar haklılar.

ŞİMDİYE KADAR İHANET Mİ ETMİŞTİNİZ?

Kılıçdaroğlu'na sormazlar mı şimdiye kadar Irak ve Suriye tezkerelerine hep evet dedin, o zaman Cumhuriyet'e ihanet içinde miydin? O kadar ihanetten sonra doğru yolu şimdi mi buldun? Türk askerinin çekildiği yerlerin PKK-YPG ve DEAŞ tarafından doldurulması mı sizin Cumhuriyet'e bağlılığınız?

Geçmişteki tezkerelere evet derken CHP bu kez neden HDP ile birlikte hareket edip hayır verdi? Çünkü o zaman **Kılıçdaroğlu**'nun cumhurbaşkanı adayı olmak gibi bir hesabı yoktu. Çünkü o zaman 2023 seçimlerinde umutlarını HDP'ye bağlamamışlardı.

Cumhurbaşkanı olmak için HDP ile birlikte hareket edip tezkereye hayır diyen yarın ezkaza cumhurbaşkanı olsa herhalde memleketi HDP'nin ayaklarının altına serer.

İbrahim Kahveci

Herkes sürünsün...

Son 5,5 yılda sosyal güvenlik sistemine yapılan bütçe transferi 982 milyar lirayı buldu. Bu dönemde sosyal güvenlik sisteminin harcamaları ise 2 trilyon 164 milyar liraya ulaştı. Yani emeklilik sistemi giderlerinin yüzde 45'i bütçeden yapılan transferler ile karşılandı. (2016-Temmuz 2021 dönemi)

Bu çok ama çok feci bir durumdur. Hatta felaket bir tablodur. Bu giderin yanına bir de kamu personel giderini eklemek gerekiyor.

Bunları defalarca yazıyor ve herkesin dikkatine sunuyorum. Çünkü **açık açık felakete gidiyoruz.**

Evet, son 5,5 yılda kamu personeline de 1 trilyon 250 milyar ödeme yapıldı.

Şimdi bir düşünün: Özel sektörde kaç kişi çalışıp prim ödüyor da bu devasa giderleri karşılıyor? Bu tablo ne kadar sürdürülebilir?

Ben söyleyeyim: BU SİSTEM SÜRMEZ.

Türkiye yeniden çalışmayı ve kazanmayı öğrenmek zorunda. Buna mecburuz.

Çalışan sayısı (kayıtlı çalışan) en kısa sürede 22 milyon seviyesinden 30-35 milyona çıkmak zorunda. Bugün ülkemizde 13 milyon 516 bin kişi emekli maaşı alıyor. Ama buna maaş denirse tabi...

Siz bakmayın SGK sitesinde asgari emekli maaşının 2.523,4 lira gösterildiğine (4/a'lı dediğimiz özel sektör çalışanları). Böyle bir asgari maaş olmadığını herkes biliyor.

Mesela bu yılın ilk 7 ayında 4/a'lılara emekli maaşı olarak 141,1 milyar lira ödeme yapılmış. Bu ödemeye göre Türkiye'de şu anda ortalama emekli aylığı 2.410 lira ediyor.

01.11.2021

Bu bir ortalama rakamdır. Yani yüksek emekli maaşı alanların dahil olduğu bir ortalama... Demektir ki, 1.500 lira civarında emekli maaşı alan milyonlarca insan var.

Sürünme sistemi ya, sürünme üzerine kurulmuş.

Çalışan ne kazanıyor da hem emeklilik sistemini ödüyor, hem de kamu personel giderini karşılıyor?

Ne kadar fedakar bir çalışan kesimimiz var değil mi?

Emekli sayısını artıracak

veya

kamu personel sayısını artıracak

her politika Türkiye'nin geleceğini karartacaktır.

Bugün lütfen iktidara bakmayın. Koltuğu korumak için her şeyi ama her şeyi verebilecek bir durumdalar.

En büyük varlığımız olan **gençlerin gelecek 25-30 yılını Cengiz'e Limak'a, Kolin'e, Kalyon'a ipotek edebiliyorsak** daha ne olsun...

Ama muhalefet iyi hesap yapmalı.

Çalışmak zorundayız ve çalışan sayısını artırmak zorundayız. Dilenciliğe alışan bir toplum olmamalıyız. Sosyal yardım da bir yere kadar.

İş bulmak ve çalışınca da bol kazanç sağlamak gibi bir formül kesinlikle şart. Bugün çalışanın da sürüdüğü ama emeklinin de sürüdüğü bir düzende çırpınıyoruz.

22 milyon kayıtlı çalışanın 5 milyonu zaten kamu kesiminde. Geriye kalan 17 milyon kayıtlı çalışan. Bunlar aynı zamanda 13,5 milyon emeklinin de maaşını ödemek zorunda.

Bu kadar dengesizlik olmaz.

Bu sistem nasıl işliyor ve kimler nasıl kaybediyor?

2010-2021 arası fiyatlar 3 katına çıktı (2,95 kat). Nitekim ilk vergi dilimi de 8,8 bin liradan 24 bin liraya yükseldi (2,72 kat). Yüzde 15'lik ilk vergi dilimi bile enflasyonun

gerisinde kalırken, yüzde 20'lik ikinci dilimi 22 bin liradan 53 bin liraya yükseldi (2,40 kat).

Gelelim asıl büyük meseleye. ORTA SINIFIN nasıl çökertildiği meselesine. Üst vergi dilimleri daha sınırlı artışa tabi asgari ücret dışı gelirlere daha çok vergi oranı getiriliyor.

Kısaca biraz okumuş ve biraz yüksek maaş alıyorsanız devlet vergi dilimi ile sizin maaşınızın büyük ortağı oluyor.

Hadi soralım: Hani refahtan pay? Nerede büyümeden pay alıyorsunuz?

Bakın bu sistem çöken bir sistem. Bu sistem çalışarak para kazanmayı öldüren bir sistem. Bu sistem de emekli de sürünüyor, çalışan da sürünüyor.

Bu sistem baştan aşağı değişmek zorunda. Bu sistem birey olmayı, İNSAN olmayı, bağımsız ve güçlü ve de özgür olmayı yok eden bir sistem.

Herkesin sürüldüğü ve herkesin siyasetin ağzına baktığı bir sistem.

Çözüm aslında basit. Ama çözüme şu anda kimse yanaşmıyor. Bakalım sonumuz ne olacak?

Oğuz Demir

Enflasyon hedeflenememesi politikası

Merkez Bankası, 2002 yılından bu yana **enflasyon hedeflemesi politikasını (başlarda örtülü hedefleme olsa da)** takip ettiğini söylüyor.

Enflasyon hedeflemesi politikası, Merkez Bankası'nın **nihai hedefi olan fiyat istikrarının** sağlanması ve sürdürülmesi amacına yönelik olarak para politikasının **makul bir dönem için belirlenen bir enflasyon hedefi** ya da hedef aralığına dayandırılması ve **bunun kamuoyuna açıklanması** şeklinde tanımlanabilen para politikasıdır.

Bu politikanın en temel yararlarından biri **öngörülebilirliği arttırmasıdır**.

Bu politika tercihi ile **ekonomideki tüm aktörler**, yerli ve yabancı yatırımcılar, iş insanları, vatandaşlar enflasyondaki gelişmelere göre Merkez Bankası'nın ne yapacağı konusunda bir fikir sahibi olurlar.

Planlarını ve programlarını daha kolay yapabilirler.

Çünkü bilirler ki enflasyonda hedefin başarılabilmesi için Merkez Bankası gerekli tüm önlemleri alacak, tüm adımları atacaktır.

Enflasyon artmaya başlarsa Merkez Bankası faizleri arttıracak, daha sıkı bir para politikası izleyecektir. Ya da enflasyon hedefin çok altında kalırsa, ekonomideki durgunluğun aşılması için faizleri indirecek, daha genişlemeci bir çizgi takip edebilecektir. Böylece bakkalından, tüketicisine, KOBİ sahibinden büyük işletmelere, yerli yatırımcıdan yabancı yatırımcıya kadar herkes **daha istikrarlı ve öngörülebilir bir ortamda** karar verebilecektir. Ama elbette ki böyle bir politikanın sürdürülebilir olması o hedeflerin de gerçekleşmesi ve başarılmaları ile yakından ilgilidir. Sürekli **hedefin tutmaması** bir süre sonra o hedeflerin inandırıcılığını ortadan kaldıracaktır.

Maalesef ki bizdeki durum da tam anlamıyla buna dönüşmüş durumda. Geriye doğru baktığımızda Merkez Bankası 2010 yılından bu yana sadece 2010 yılında hedefi başarabilmiş görünüyor.

İşin kötü tarafı uzunca bir süredir **hedefin tutturulamamasından öte hedefin yakınından bile geçemez** durumdayız.

Bunu ben değil, veriler söylüyor.

2010 yılından önce **görece daha iyi bir performansa sahip olan enflasyon hedeflemesi politikasının**, 2010 sonrasında **ciddi bir hayal kırıklığı yarattığını** söylemek lazım.

2012 yılından bu yana yüzde 5'e sabitlenen Merkez Bankası enflasyon hedefi o günden bugüne bir kez dahi tutturulamadı.

Yıl	Hedef	Gerçekleşme	Yıl	Hedef	Gerçekleşme
2002	35	29,7	2012	5	6,2
2003	20	18,4	2013	5	7,4
2004	12	9,3	2014	5	8,2
2005	8	7,7	2015	5	8,8
2006	5	9,7	2016	5	8,5
2007	4	8,4	2017	5	11,92
2008	4	10,1	2018	5	20,3
2009	7,5	6,5	2019	5	11,84
2010	6,5	6,4	2020	5	14,6
2011	5,5	10,4	2021	5	18,4*
					*TCMB Tahmini

Tutturulamamasından daha kötüsü ise tabloda da göreceğiniz üzere son dört yıldır bu hedefin 4-5 katına varan yıllık enflasyon oranları gördük.

Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi'ne geçtiğimiz 2018 yılından bu yana ise **yaşananlar tam anlamıyla büyük bir başarısızlığa** işaret ediyor.

İş sadece **hedefleri yakalayamamakla sınırlı da değil** maalesef. TCMB'nin enflasyon gerçekleştirmelerine ilişkin **tahminlerinde de** son dönemde **ciddi bir başarısızlık** var.

Enflasyon Tahmini ve Gerçekleşen Enflasyon					
	Ocak Tahmini	Nisan Tahmini	Temmuz Tahmini	Ekim Tahmini	Gerçekleşen
2018	7,90	8,40	13,40	23,50	20,30
2019	14,60	14,60	13,90	12,00	11,84
2020	8,20	7,40	8,90	12,10	14,60
2021	9,40	12,20	14,20	18,60	19,58*
*= Son açıklanan yıllık enflasyon					

Her yıl Ocak, Nisan, Temmuz ve Ekim aylarında **yıl sonu enflasyon tahmini** yayınlayan Merkez Bankası'nın tahminlerinin başarısı da gördüğünüz gibi.

Her yıla iyimser tahminlerle başlayan Merkez Bankası, yıl sonuna gelindiğinde bambaşka bir tablo ile karşımıza çıkıyor.

Öte yandan tablodan da göreceğiniz üzere TCMB'nin enflasyon hedefi olan yüzde 5 ne tahminlerde ne de gerçekleşmelerde yer alıyor.

Bütün bunları neden anlattım?

İki şeyi vurgulamak için.

Merkez Bankası'nın **enflasyon hedeflemesi politikası bu koşullarda artık işe yarar bir politika değildir**. Bunu kabul etmek en azından hepimizin her faiz kararından önce düştüğü belirsizliği bir miktar ortadan kaldırır.

İşler yoluna girmese de para politikasındaki belirsizlik bir nebze azaltılmış olur.

İkincisi ise ekonomideki aktörlerin bu saatten sonra Merkez Bankası'na güven duyması şu şartlarda oldukça güçtür.

Merkez Bankası'nın ve hükümetin bizi enflasyon derdinden kurtarma gibi bir kaygısı gerçekten var ise ilk yapılacak iş Merkez Bankası'nın yeniden itibarını arttıracak, sözünün kıymetinin olacağı bir ortamı yaratacak adımı atmaktır.

Yoksa Merkez Bankası'nın enflasyon duası olmayacak dualar arasında kalmaya devam eder.

Biz de bu gidişle daha çok olmayacak duaya amin deriz!

01 Kasım 2021, Pazartesi

BAŞYAZI MEHMET BARLAS

Yeni dünyada eski ittifaklar

Beklenen Türk-Amerikan zirvesi Erdoğan ile Biden arasında Roma'da 1 saat 5 dakika sürdü. Bu zirvede Türkiye'yi de Amerika'yı da düşündüren sorunlardan hiçbirinin çözüm ve sonuç bağlantılı olarak ele alındığını düşünmüyorum.

Bir gerçek var, dünya düzeni yeniden kuruluyor. Eski ittifakların anlamları çok değişti. Eskiden Amerika ve Türkiye denilince Sovyet Bloku'na karşı bir Demokrat Blok akla gelirdi. **İki ülkenin ortak sorunları bir noktada uzlaşılarak çözüldü.** Örneğin Clinton dönemini hatırlayalım. Ecevit başbakandı, Türkiye PKK'nın başındaki adamı istiyordu. Amerika Öcalan'ı Kenya'dan alıp Türkiye'ye verdi. Ama bir şartla, ölüm cezasını kaldırttı Türkiye'ye. Türkiye de buna karşı Fetullah Gülen'in Pensilvanya'da üstlenmesine göz yumdu. Karşılıklı çıkarlar böyleydi. Oysa bugün durum çok farklı. Mesela PKK, Öcalan'dan çok öteye Suriye'de Amerikan ve İsrail yanlısı bir koridorun oluşması için ön planda tutuluyor.

Fetullah Gülen konusuna Türkiye ne kadar uğraşsa da gelemiyor. Ayrıca eski ittifakdaki ortak silahlanma anlamını yitirdi. F35 uçakları Türkiye'ye verilmiyor. Belki F16'larla konu biraz sulandırılacak.

Sonuçta dünkü Erdoğan-Biden zirvesi olsa da olurdu olmasa da olurdu. **Türkiye kendine yeni yön arayan Amerika'nın bu halini taşıyamaz. Veya Amerika'yı mutlu etmek için hem Rusya hem de Çin ile kavgaya girişmez.**

Yeni dünyanın sonuçta bir sıcak savaşa gidip gitmeyeceğini bilemiyoruz. **Fakat yeni dünyaya rol veren aktörler eskilerinden çok farklı.** Ve Biden sadece bir virgül. Cumhurbaşkanı Erdoğan da bunu bildiği için sadece görüşüyor.